

1 Tiivistelmä

Tämä kuluttajaturvallisuuslain edellyttämä turvallisuusasiakirja on laadittu Kihniön kunnan yleisillä viheralueilla sijaitsevia leikki- ja skeittipaikkoja, ulkokuntoilupaikkoja, peli- ja luistinkenttiä sekä frisbeegolf-ratoja varten. Näitä palveluita kutsutaan tässä asiakirjassa yleisnimellä toimintapaikat. Turvallisuusasiakirjan runko perustuu kuluttajaturvallisuuslakiin sekä valtioneuvoston asetukseen (1110/2011) eräitä kuluttajapalveluita koskevasta turvallisuusasiakirjasta. Asiakirja on pyritty laatimaan niin, että se palvelee hyvin toimintapaikoista vastaavia tahoja sekä on riittävän informatiivinen myös palveluiden käyttäjille.

Asiakirjan laadinnasta on vastannut kunnan tekninen toimi, joka vastaa yleisten alueiden kunnossapidosta, kohteiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä vapaa-aika- ja liikuntatoimi, joka vastaa liikuntapalveluiden järjestämisestä.

Huolellinen kunnossapito vaikuttaa toimintapaikkojen turvallisuuteen ratkaisevasti. Huolellisellakaan kunnossapidolla ei kuitenkaan voida vaikuttaa aiemmin tehtyihin ratkaisuihin, kuten toimintapaikan sijaintiin tai muihin suunnittelun ja rakentamisen aikaisiin seikkoihin. Jos näitä muutetaan toimintapaikan valmistumisen jälkeen, se on usein erittäin kallista ja hankalaa.

Sisällys

1 Tiivistelmä	1
2 Yleistä	3
2.1 Tavoitteet ja viranomaiskäsittelyt	3
2.2 Toimintapaikat.....	3
2.3 Viranomaisvalvonta ja ohjeistus	3
2.4 Palvelun tuottaja ja vastuuhenkilö	4
3 Toimintapaikkojen riskienarviointi ja onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen	4
3.1 Yleistä	4
3.2 Vakavan onnettomuuden riski.....	7
3.3 Leikkipaikat	7
3.4 Ulkokuntoilupaidat	9
3.5 Skeittipaikat.....	10
3.6 Frisbeegolf radat	11
3.7 Peli- ja luistinkentät	12
4 Toimintapaikkojen tarkastaminen ja huolto	14
4.1 Laatu	14
4.2 Toimintapaikkojen tarkastaminen.....	14
4.3 Huollot.....	15
4.4 Korjaukset	16
4.5 Talviajan toimenpiteet	16
4.6 Tarkastusten ja huoltotoimenpiteiden kirjaaminen	17
5 Vaara- ja vahinkotilanteiden käsittely	17
5.1 Onnettomuuskirjanpito	17
5.2 Onnettomuuksien tiedottaminen viranomaisille	17
6 Tiedottaminen käyttäjille ja käyttäjäpalaute	17
6.1 Yleistä	17
6.2 Leikkipaikat	18
6.3 Skeittipaikat.....	18
6.2 Ulkokuntoilupaidat	18
6.5 Frisbeegolf -radat	19
6.6 Peli- ja luistinkentät	19
6.7 Käyttäjäpalaute	19

2 Yleistä

2.1 Tavoitteet ja viranomaiskäsittelyt

Palvelun tarjoajan tulee huolehtia toimintapaikkojen turvallisuudesta. Turvallisuusasiakirja on toimintamalli, joka ohjaa ja selventää, mitä riittävän turvallisen palvelun tuottaminen edellyttää. Turvallisuusasiakirjan tavoitteena on jäsentää yleisten alueiden toimintapaikkojen hallinnon, suunnittelun, rakentamisen sekä erityisesti kunnossapidon käytäntöjä ja edistää toimintapaikkojen turvallisuutta. Asiakirja antaa myös kuntalaisille kuvan toimintapaikkojen yksityiskohtaisemmasta kunnossapidosta.

Tätä turvallisuusasiakirjaa koskevien palvelujen järjestämisestä vastaa tekninen lautakunta, jota tukee asioita valmistelevat ja esittelevät viranhaltijat.

2.2 Toimintapaikat

Toimintapaikat osoitteineen on esitetty liitteen kartalla.

2.3 Viranomaisvalvonta ja ohjeistus

Kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö edellyttää turvallisuusasiakirjan laatimista. Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) mukaan vastuu tavaroiden ja palvelujen turvallisuudesta on toiminnanharjoittajalla tai muulla palveluntarjoajalla kuten kunnalla tai seurakunnalla. Lain mukaan palveluiden tarjoajien on toimittava huolellisesti ja varmistettava, ettei palvelun käyttämisestä aiheudu vaaraa kuluttajille tai lähistöllä oleville henkilöille.

Vuoden 2016 kuluttajaturvallisuuslain uudistuksen myötä toimintapaikkojen viranomaisvalvonta on pääosin siirtynyt paikallistason ympäristöterveysyksiköltä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (myöhemmin Tukes). Ainoastaan hygieniakysymyksissä, kuten leikkipaikkojen hiekkalaatikot ja uimavedet, valvontavastuu on edelleen kunnan ympäristöterveysviranomaisella. Tukes myös ohjeistaa palvelun tarjoajia palveluiden turvalliseen järjestämiseen. Tukesin organisaatiossa tämän asiakirjan palveluita valvoo ja ohjeistaa Kuluttajapalvelut -ryhmä. Koska valvontaa ja ohjeistusta tehdään paikallistason sijaan Tukesista käsin ja aikaisempaan verrattuna verrattain vähäisin henkilöresurssein, keskittyy tämä viranomaistoiminta etupäässä toiminnanharjoittajien turvallisuusjohtamiseen ja niin sanottujen isojen linjojen toimivuuteen. Tarvittaessa puututaan myös pienempiin yksityiskohtiin sekä myös välinetoimittajien tuotteiden turvallisuuteen ja heidän toimintaansa. Lakimuutoksen yhteydessä laista poistui toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuus uuden palvelun, esimerkiksi leikkipaikan, käyttöönotosta.

Toimintapaikkojen turvallisuutta ohjaavat myös lukuisat Suomen Standardisoimisliiton standardit, joita on julkaistu vuodesta 1998 lähtien. Nämä standardit päivittyvät

muutamien vuosien välein ja esimerkiksi leikkipaikkojen standardeihin (EN 1176-1–1176–11) on tehty mittava päivitys vuoden 2017 lopulla. Standardit voivat olla erikoistuneita tiettyihin toimipaikkoihin tai esimerkiksi varusteisiin. Jos samalla alueella on useita toimintapaikkoja, tarkastellaan aluetta tarkimman standardin mukaan. Esimerkiksi leikkipaikoilla olevien ulkokuntoilulaitteiden tulee täyttää myös leikkipaikkojen standardit. Tämän turvallisuusasiakirjan ja tarkastusten pohjana toimivat seuraavat eurooppalaiset turvallisuusstandardit:

- EN 1176 Leikkikenttävälineet ja turva-alustat osat 1—11
- EN 1177 Leikkikenttien iskua vaimentavat alustat. Testimenetelmät iskunvaimennuksen määrittämistä varten
- EN 16630 Ulos julkiseen käyttöön pysyvästi asennetut kuntolaitteet. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät
- EN 16899 Urheilu- ja vapaa-ajan välineet. Parkourvälineet. Turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät
- EN 14974 Skeittipuistot. Turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät
- EN 15312 Julkisten liikuntapaikkojen liikuntavälineet. Yleiset vaatimukset, turvallisuusvaatimukset ja testausmenetelmät
- EN 1270 Pelikenttävarusteet. Koripallotelineet. Toiminnalliset ja turvallisuusvaatimukset sekä testausmenetelmät
- EN 16579 Pelikenttävarusteet. Siirrettävät maalit ja holkkimaalit. Toiminnalliset ja turvallisuusvaatimukset sekä testausmenetelmät
- EN 748:2013 + A1:2018 Pelikenttävarusteet. Jalkapallomaalit. Toiminnalliset ja turvallisuusvaatimukset sekä testimenetelmät

2.4 Palvelun tuottaja ja vastuhenkilö

Palvelun tuottaja on Kihniön kunta, tekninen toimi, Kihniöntie 46, 39820 KIHNIÖ.

Palvelun tuottajan vastuuna ovat lähiliikunta- ja leikkipaikkojen rakennuttaminen, ylläpitotyöt, turvallisuuden valvonta, asiakaspalautteisiin vastaaminen ja viranomaisyhteistyö.

Palvelun tarjoaja ja vastuhenkilö:

Kihniön kunta
Kihniöntie 46, 39820 KIHNIÖ
Henna Ala-Kurki, tekninen johtaja
p. 044 754 1239
henna.ala-kurki@kihnio.fi

3 Toimintapaikkojen riskienarviointi ja onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen

3.1 Yleistä

Palvelun tarjoajan tulee huolehtia toimintapaikkojen turvallisuudesta. Toimintapaikkojen turvallisuutta edistävät toimenpiteet perustuvat moniin eri tekijöihin, kuten kohteiden tarkistamiseen, kunnossapitoon, toimintapaikoilla sattuneisiin vahinkoihin, paikan käyttöasteeseen, käytettävissä oleviin resursseihin sekä yleiseen riskinarviointiin. Turvallisuutta edistetään päivittäisen kunnossapidon aikana tehtävien havaintojen, säännöllisten tarkastusten ja riskinarvioinnin pohjalta.

Myös välineiden tai rakenteiden elinkaaren vaihe ja kaikista edellä mainituista tekijöistä muodostuva kokonaispriorisointi vaikuttavat turvallisuustoimenpiteisiin. Turvallisuusstandardit ja viranomaisohjeet ovat perustana toimenpiteitä mietittäessä.

Toimintapaikkojen riskienarvioinnin lähtökohtana on kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö. Tarjottavan palvelun tulee olla käyttäjille turvallinen ja siitä vastaa palvelun tarjoaja. Kuluttajaturvallisuuslaki viittaa olemassa oleviin standardeihin sekä kansallisiin viranomaisohjeisiin kuluttajapalveluiden vaatimuksenmukaisuuden arvioinnissa. Standardien noudattaminen ei lain mukaan ole pakollista, mutta ne ovat erinomainen työkalu toimintapaikkojen hyväksyttävän riskitason määrittämiseksi. Kihniön kunta edellyttää uusien ja peruskunnostettavien toimintapaikkojen osalta standardienmukaisuutta. Riskinarvioinnin tarkoituksena on tunnistaa vaarat, määrittää riskin suuruus ja arvioida riskin vakavuus. Arvio on tehtävä tapauskohtaisesti, sillä mm. välineen asennus, asennuspaikka sekä käyttäjien ikä ja määrä vaikuttavat siihen millaiseksi riski kohteessa muodostuu.

Riskinarviointi tehdään toimintapaikan toiminnon ja sitä ympäröivän alueen osalta. Toimintapaikkojen riittävän turvallisuustason saavuttaminen alkaa suunnittelusta ja rakentamisesta. Valmis kohde on riittävän turvallinen, kun suunnittelija on ottanut huomioon voimassa olevat standardit, tarkentavat kansalliset viranomaisohjeet ja valinnut standardien mukaiset välineet sekä ottanut huomioon turvallisuuteen vaikuttavat ympäristötekijät, kuten läheisyydessä olevan vilkkaan tien, vesistön tai jyrkät paikat. Näiden perusteella tehdään riskinarvio ja tapauskohtaisesti harkitaan tarvittavat ratkaisut riskin vähentämiseksi. Myös rakentamisen on oltava ammattitaitoista ja valvottua. Joidenkin harrastustoimintojen yhteydessä rakenteiden ja toimivan harrastepaikan suunnittelussa tehdään yhteistyötä eri seurojen kanssa. Osa harrasteisiin tarvittavista rakenteista muodostaa loukkaantumisen riskin niin harrastelijoille itselleen kuin alueen muille käyttäjille. Koska yleiset alueet ovat kaikkien käytettävissä, on harrastepaikkojen suunnittelussa tehtävä tapauskohtaisia ratkaisuja riskien hallitsemiseksi.

Standardeissa on jonkin verran tulkinnanvaraa eivätkä ne kata aivan kaikkia toimintapaikkojen toteutusratkaisuja, joten tapauskohtainen riskinarviointi on aina erittäin suositeltavaa. Täysin turvallista, niin sanottua 0-riski kohdetta, ei ole mahdollista eikä järkevää toteuttaa. Myös alan turvallisuusstandardit sallivat tietyn tyyppisiä riskejä. Lapsille tulee tarjota riittävästi hyväksyttäviä riskejä monipuolisen kehittymisen tueksi. Esimerkiksi välineistä putoaminen, kompastuminen, vaatteiden juuttuminen välineisiin, tahallinen korkeariskinen välineiden väärinkäyttö tai talviajan aiheuttamat turvallisuuspuutteet ovat esimerkkejä hyväksyttävistä riskeistä.

Ammattitaitoisen suunnittelun ja rakentamisen sekä turvallisten välinehankintojen lisäksi palvelun tarjoajan tulee huolehtia toimintapaikkojen turvallisuudesta säännöllisellä tarkastustoiminnalla ja huolloilla sekä näiden dokumentoinnilla.

Seuraavassa luettelossa kuvataan toimintapaikkojen riskienhallintakeinoja yleisesti.

Suunnittelu koko elinkaaren ajalla

- Turvallisen sijainnin valinta ympäristö huomioiden
- Standardien ja viranomaisohjeiden noudattaminen koko kohteen alueella
- Standardien mukaisten välineiden valinta
- Ilkivallan ja kunnossapidon huomioiminen suunnittelussa
- Vain harkittujen ja perusteltujen poikkeamien tekeminen “säädöksistä”
- Suunnitelmien ennakkotarkastaminen ja hyväksyminen
- Rakentajaystävällinen suunnittelu riittäväillä toleransseilla

Rakentaminen

- Suunnitelman noudattaminen
- Kohteen rakentamisen aikainen suojaaminen, tiedotus sekä työturvallisuus
- Mahdollisten suunnitelmapuutteiden esille nostaminen heti niitä huomattaessa
- Rakentamisen aikainen valvonta ja maan ale jäävien rakenteiden tarkistaminen ja tarvittava dokumentointi
- Välineiden asentaminen asennusohjeen mukaan ja mahdollisten puutteiden korjaaminen ennen käyttöönottoa
- Kohteen luovuttaminen kunnossapitoon ja dokumentointi

Kohteen käyttö

- Käyttäjien opastaminen infotauluilla varsinkin riskeistä, joita on vaikea huomata tai ymmärtää
- Palautteen kerääminen käyttäjiltä (palvelupyynnö- ja vikailmoitusjärjestelmä) ja siihen reagoiminen
- Somepalautteen seuraaminen

Säännölliset tarkastukset

- Silmämääräiset tarkastukset viikoittain
- Toimintatarkastukset kaksi kertaa vuodessa
- Vuositarkastus ja päivitykset Leiliin
- Riskinarviointi jokaisessa tarkastuksessa
- Toimenpiteisiin ryhtyminen epäkohtien ilmaantuessa, käyttökieltoon asettaminen
- Toimenpiteiden dokumentointi
- Säännöllinen kouluttautuminen

Huollot ja korjaukset

- Välineiden turvallisuuden ja toimivuuden säilyttäminen
- Kiireellisten vaaraa aiheuttavien vikojen välitön korjaaminen tai poisto riskin mukaisesti
- Toimenpiteiden dokumentointi

Toimintapaikkojen hallinto ja palvelutarjoajan velvollisuudet

- Turvallisuusasiakirjan päivitys sekä kaikkien osapuolten perehdyttäminen
- Turvallisuuspuutteiden ennaltaehkäisevä minimointi, priorisointi sekä lisäresurssien esittäminen
- Vastuuhenkilöiden nimeäminen
- Muuttuvien säädösten seuraaminen ja haltuunotto sekä niistä kaikkien osapuolten informoiminen

3.2 Vakavan onnettomuuden riski

Vakavan onnettomuuden riskit pääasiassa leikkipaikoilla, mutta myös muilla toimintapaikoilla ovat:

Pään kiinnijumittuminen

- Kaulan kiinnijumittuminen
- Hupparinnarun kiinnijumittuminen
- Liian pieni putoamisalue
- Liian kova putoamisalue
- Tahattoman putoamisen vaara
- Aidan puuttuminen, kun leikkipaikan vieressä on ilmeinen vaara

3.3 Leikkipaikat

3.3.1 Leikkipaikkojen riskinarviointi

Vaikka riittävä turvallisuustaso olisi leikkipaikan suunnittelussa ja välinevalinnoissa huomioitu, saattaa turvallisellakin leikkipaikalla sattua onnettomuuksia. Leikki on sattumanvaraista toimintaa, jonka on tarkoitus olla myös haasteellista, joten tietty riskitaso on hyväksyttävä. Oikein toteutettu ja säännöllisesti huollettu leikkipaikka on kuitenkin kontrolloitu ja riittävän turvallinen ympäristö, josta vakavimmat vaaran aiheuttajat on poistettu. Muualla sattuessaan tapaturmasta aiheutuisi todennäköisesti vakavampi seuraus. Leikkipaikkojen turvallisuusvaatimuksia esitellään standardissa EN 1176-1–11.

Leikkipaikalla sattuvia vaaratilanteita voivat olla esim. erilaiset putoamiset, juuttumiset tai törmäykset. Myös leikkipaikalla käynnissä olevat kunnossapitotyöt tai lähellä sijaitsevat tiet tai vesistöt voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Vaaratilanteisiin voi johtaa myös välineiden vääränlainen käyttö, kuten esimerkiksi pienten lasten avustaminen tai nostaminen isommille tarkoitettuun leikkivälineeseen. Leikkivälineet on suunniteltu niin, että lapsi pääsee itse kiipeämään välineeseen ollessaan riittävän ikäinen leikkiäkseen siinä.

Ympäristön riskitekijät voidaan ottaa huomioon jo uuden leikkipaikan sijaintia valittaessa. Olemassa olevien leikkipaikkojen peruskunnostuksissa riskiä aiheuttavat ympäristötekijät, kuten jyrkänteet, vesistöt tai suuret kivet tulee huomioida. Riskejä voidaan vähentää estämällä pääsy vaarallisille alueille tai poistamalla vaaran aiheuttaja kokonaan.

Leikkivälineiden käyttöön voidaan antaa kyltein erillistä ohjeistusta, mikäli siihen on riskiperusteisesti tarvetta. Esimerkiksi usean käyttäjän välineessä voi olla ohje maksimikäyttämäärästä ja pienten lasten nostamisesta isommille lapsille tarkoitettuun välineeseen voidaan varoittaa leikkipaikan yleisessä infotaulussa.

Leikkipaikkojen kuntoa ja uusimistarvetta Kihniön kunnassa arvioidaan vuosittain. Leikkipaikkojen- ja välineiden tarkastuksissa havaittu kunto sekä kohteen käyttöaste ohjaa isompien rakennus- ja korjaushankkeiden priorisointia. Yksittäiset välineet korjataan säännöllisen tarkastustoiminnan yhteydessä.

Kihniön kunnan yleisten alueiden leikkipaikkojen tavanomaisimpia riskitekijöitä ovat kovettuneet ja kuorettuneet turva-alustat sekä leikkivälineisiin kohdistuva ilkivalta ja välineiden rikkominen.

Korjausten läpimenoajaksi varaosia vaativissa korjauksissa varaosien toimitusaika +2—10 arkipäivää, korjaustoimenpiteen laajuudesta riippuen. Muissa korjauksissa tavoiteaika on kymmenen työpäivää. Talviaikana korjaustyöt tehdään kelirajoitteet huomioiden heti kelin salliessa.

3.3.2 Leikkipaikkojen onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen

Maankäytön suunnittelussa pyritään varmistamaan, ettei leikkipaikkoja sijoiteta vilkkaiden teiden tai vesistöjen, kuten järvien tai lampien, yhteyteen. Leikkipaikkojen läpi ei ohjata puistokäytäviä tai jalankulun ja pyöräilyn väyliä. Valaistuksen tulee olla riittävä, jolloin se mahdollistaa myös ilta-aikaan leikkialueen ja välineiden turvallisen käytön.

Leikkipaikkojen yhteydessä olevilta peli- tai pallottelualueilta ei saa lentää kiekkoja, palloja tai muita pelivälineitä leikkipaikalle. Tarvittaessa leikkialue tulee aidata riittävän korkealla aidalla, mikäli se rajautuu välittömästi pelikenttään, katu- tai vesistöalueeseen ja tehty riskienarviointi puoltaa aitaamista.

Leikkipaikkojen käyttäjiä tulee informoida selkeästi muun muassa leikkipaikan talviolosuhteista ja talvikunnossapidosta sekä välineiden oikeasta käytöstä. Tiedottamista tehdään kohteissa olevilla infokylteillä ja viestinnällä esimerkiksi kunnan www-sivuilla ja lehdistötiedotteilla. Turva-alustojen toimivuus ja uusien leikkipaikkojen turva-alustojen kelpoisuus tulee varmistaa käyttöönoton yhteydessä tehtävin valettujen ja tekonurmialustojen HIC –testauksin tai käyttämällä testitulokset täyttävää turvasoraa, -hiekkaa tai -haketta.

Ilkivallan aiheuttamia yllättäviä riskejä voidaan vähentää suosimalla paremmin ilkivaltaa kestäviä rakenteita, esimerkiksi metallisia runkoja kiipeilytelineissä ja keinoissa. Säännöllisten tarkistusten välejä voidaan myös tihentää sellaisten kohteiden osalta, joissa esiintyy runsaasti ilkivaltaa.

3.3.3 Talviaika

Leikkipaikoilla ei tehdä talvikunnossapitoa, mutta niillä tehdään tarkastuksia silloin,

kun keinuistuimet ovat paikallaan. Toiminnallinen tarkastus tehdään kerran talvikaudella ja silmämääräisiä tarkastuksia vähintään kahden viikon välein. Niille leikkipaikoille, joille on talvikunnossapidettävä kulkuväylä, kulkuyhteys kunnossapidetään talvella leikkialueen viereen asti.

Leikkipaikoilla ei ole kulkuväylän ylläpidon lisäksi muuta talvikunnossapitoa. Talvikunnossapidossa ei pystytä varmistamaan tärkeimmän turvallisuusasian eli iskua vaimentavan turva-alustan kunnossapitoa. Myös leikkivälineiden päälle jäätyvä ja tiivistyvä lumi voivat oleellisesti muuttaa leikkivälineen mittoja sekä muotoja ja näin aiheuttaa vaaraa käyttäjille. Talvikunnossapidon puute kohteissa osaltaan varoittaa käyttäjiä siitä, ettei alue ole täydessä toimintakunnossa talvella.

3.4 Ulkokuntoilupaikat

Ulkona oleva kuntoiluun tarkoitettu toimintapaikka, jossa on tyypillisesti sisäkuntosalilla käytettävien laitteiden kaltaisia, vapaasti käytettäviä voimailu-, liikkuvuus- ja venytyslaitteita. Laitteet on tarkoitettu nuorille ja aikuisille tai yli 140 cm käyttäjille kohottamaan kuntoa laitteiden avulla tehtävien harjoitusten muodossa. Välineet ja laitteet eivät ole leikkivälineitä.

3.4.1 Ulkokuntoilupaiikkojen riskinarviointi

Ulkokuntoilupaikat ovat monesti sijaintinsa vuoksi ilkeältä herkkiä. Rikotut välineet voivat aiheuttaa käyttäjille eriasteisia vahinkoja. Kuntoilupaiikkojen välineitä ei pääsääntöisesti ole suunniteltu pienten lasten käytettäväksi, joten niiden varmaton käyttö saattaa aiheuttaa lapsille vammoja.

Kuntoilupaiikoilla on välineitä, joissa on niin sanottuja liiskaavia ja/tai leikkaavia rakenteita välinettä käytettäessä. Tällaisia rakenteita muodostuu tyypillisesti liikkuvien osin osuessa erilaisiin toppareihin sekä osien liikkuessakin hyvin lähellä toisiaan. Vaarallisimmillaan tällaiset rakenteet ovat silloin, kun käyttäjän jokin vartalon osa voi epähuomiossa tai lipsahduksen seurauksena joutua kyseiseen väliin tai rakoon. Putoamiskorkeudeltaan korkeimpia ulkokuntovälineitä on varustettu asianmukaisella putoamisalustalla, mikä ei kuitenkaan ole välttämättä riittävä lasten ja nuorten tarkoituksenvastaista käyttöä ajatellen.

Tarkoituksenvastaisen käytön seurauksena myös välineiden pään tai kaulan kiinnijuuttumiskohdat voivat aiheuttaa vahinkoa.

Markkinoilla olevien ulkokuntovälineiden tekniset ratkaisut ovat viime vuosina muuttuneet huomattavasti turvallisempaan suuntaan niitä koskevan turvallisuusstandardin EN 16630 tultua voimaan keväällä 2015. On tärkeää, että hankittavat välineet täyttävät voimassa olevan standardin vaatimukset. Kuntoiluvälineitä, jotka eivät täytä leikkivälineiden turvallisuusvaatimuksia, ei tule sijoittaa leikkialueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Ulkokuntoilupaikat tulee varustaa infotaululla ja yksittäiset välineet käyttöä ohjaavalla kyltillä. Tässäkin palvelutyypissä infotaulun ja kylttien vaikuttavuus on usein kyseenalaista, mutta koska joitakin välineitä voidaan helposti käyttää väärin, kyltit ovat ehdottoman tarpeellisia.

3.4.2 Ulkokuntoilupaikkojen onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen

Jokaisella ulkokuntoilupaikalla tulee olla yleisinfotaulu, jossa tiedotetaan alueen käyttöön, kunnossapitoon ja palautteen antamiseen liittyvät oleelliset asiat. Lisäksi jokaisella välineellä tulee olla laitekohtainen käyttöohje välineen oikean käytön varmistamiseen.

Ulkokuntoilulaitteiden tulee olla sellaisia, joista ei aiheudu vaaraa raajojen liiskaantumiseen tai pään kiinnijuuttumiseen. Vapaapainoja ei käytetä yleisten viheralueiden ulkokuntoilupaikoilla.

Ulkokuntoiluvälineet huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti.

3.5 Skeittipaikat

Kihnön skeittipaikka "Wawepark" on yhdistetty pumptrack -rata ja skeittiramppi, joka on pääosin skeittaamiseen tarkoitettu kovapintainen alue kumpuineen ja kaarineen. Tyypillisesti skeittipaikalla liikutaan ja temppuillaan myös potkulaudalla eli skuutilla sekä BMX-polkupyörillä.

3.5.1 Skeittipaikkojen riskinarviointi

Skeittipaikkojen käyttöön liittyy urheiluun normaalistikin kuuluvat riskit. Käyttäjät ovat tyypillisesti taidoiltaan monen tasoisia. Puutteellinen laudan hallinta saattaa aiheuttaa törmäyksiä tai muita vahinkoja, jotka eivät johdu itse skeittipaikasta. Tyypilliset riskit liittyvät rikkinäisiin rakenteisiin, irtovälineisiin sekä irtohiekkaan tai kiviin rullauspinnoilla. Lautailutaidot ja asianmukaisten turvavarusteiden käyttö vähentävät oleellisesti onnettomuuksien riskiä, mutta näihin on palvelun tarjoajan hankala vaikuttaa.

Joissain tapauksissa skeittilaudan karkaaminen lähiympäristöön saattaa aiheuttaa vaaratilanteita ulkopuolisille tai heidän omaisuudelleen. Yhdistelmärataa käytetään skeittailun lisäksi myös potkulautailun ja temppupyörillä. Näiden, usein erikäisten, eri nopeuksilla ja erilaisilla välineillä liikkuvien käyttäjäryhmien törmäämiset voivat aiheuttaa vahinkoa. Myös viereisistä toiminnoista karkaavat pelivälineet voivat aiheuttaa vahinkoa.

Standardi SFS-EN 14974 käsittelee skeittipaikkoja. Standardin tavoite on eritellä turvallisuusvaatimukset, jotka mahdollisimman kattavasti suojaavat skeittipaikan käyttäjiä ja ulkopuolisia, esimerkiksi katsojia, vaaroilta silloin, kun aluetta käytetään asianmukaisessa tarkoituksessaan. Skeittipaikkojen suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee noudattaa kyseistä standardia.

Uudis- ja peruskunnostuskohteita suunniteltaessa alan harrastajat otetaan mukaan suunnitteluun heidän lajituntemuksensa vuoksi. Mikäli skeittausalueita pystytetään leikki- tai urheilukenttien, puistojen tai muiden samankaltaisten alueiden yhteyteen, ne tulee erottaa muista yleisistä alueista joko fyysisen etäisyyden, aidan tai muun rakenteen avulla. Skeittipaikoilla tulee olla standardissa kuvatun mukainen infotaulu.

Wawepark -skeittipaikan tyypillisimpiä riskejä ovat mm. rullauspintojen puhdistuksen laiminlyönti ja irtomateriaalin kulkeutuminen rullailualueille. Erilaisten omatekoisten rakenteiden ja tempupaikkojen rakentaminen (ei valvotusti/hyväksytysti) skeittipaikoille aiheuttaa usein vaaratilanteita. Haasteena on myös korjaustöiden viivästyminen kohteiden erityisosaamista vaativan toteutuksen vuoksi.

3.5.2 Skeittipaikkojen onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen

Skeittipaikkojen korjaus- ja huoltotöihin pyritään löytämään asiantunteva korjauksia toteuttava palveluntuottaja, jolla on kokemusta myös skeittipaikkojen lajivaatimuksista. Hoitotöiden vaatimia koneita ja laitteita tulee testata ja kehittää.

Skeittipaikkojen käyttäjiä ohjeistetaan lajin vaaroista sekä alueiden käytöstä lajikohtaisilla infotauluilla.

Skeittipaikoilla tulee olla riittävä valaistus, jotta käyttö ilta-aikaan on mahdollisimman turvallista. Valaistuksella pitää olla toimiva ohjausjärjestelmä lähialueiden asukkaiden huomioimiseksi.

Moottoriajoneuvojen pysäköinti pyritään estämään erilaisin rakenteellisin keinoin ja ohjamaan kulkuneuvot turvallisille pysäköintiin tarkoitetuille paikoille.

3.6 Frisbeegolfradat

Frisbeegolf on urheilulaji, jonka perusperiaate on sama kuin perinteisessä golfissa: tavoitteena on päästä radan alusta loppuun mahdollisimman vähin heitoin. Pienimmän tuloksen saanut voittaa. Rata koostuu väylistä, joiden pelaaminen aloitetaan avauspaikalta eli tiiltä ja ne päättyvät maalikoriin.

Radat ovat tyypillisesti puustoisilla alueilla ja vaihtelevassa maastossa, jotka tarjoavat luonnollisia esteitä kiekon lentoradalle. Nämä esteet ovat olennainen osa peliä, joten pelaajien ei tule muuttaa näitä esteitä vähentääkseen väylän haastavuutta.

3.6.1 Frisbeegolfratojen riskinarviointi

Frisbeegolfratoja eli liitokiekkoratoja varten ei ole olemassa omaa turvallisuusstandardia. Lajia varten on olemassa lajietiketti, joka esitellään tämän asiakirjan kappaleessa 7 ja jota suositellaan laitettavaksi esille infotauluun kaikille frisbeegolfradoille.

Frisbeegolfratojen suunnittelussa huomioidaan, että heittoväylät eivät risteydy tai sijaitse lähikäin muiden kulkuväylien tai toimintojen kanssa. Erityistä huomiota tähän on kiinnitettävä siellä, missä näkyvyydet ovat sekä pelaajien että alueen muiden käyttäjien kannalta huonot. Kiekon karkaaminen mistä tahansa kohtaa rataa sellaiseen paikkaan, jossa se voi aiheuttaa vahinkoa, tulee minimoida. Mikäli aloitusheittopaikka rakennetaan maasta nostetulle korokkeelle, tulee se rakentaa sellaisiksi, että heittäminen on turvallista ja putoamisen suojaus on huomioitu.

Frisbeegolfratojen riskit liittyvät heitto- ja kulkuväylien risteämisiin, kiekkojen lentämiseen ratojen ulkopuolelle sekä käyttäjien ja sivullisten puutteelliseen informointiin.

3.6.2 Frisbeegolfratojen onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen

Frisbeegolfradoilla olevissa infotauluissa korostetaan turvallisuussääntöjä erityisesti niissä kohteissa, joissa heittoväylät risteävät muiden väylien kanssa tai kulkevat kulkuväylien tai muiden toimintapaikkojen lähellä.

Radat pyritään rakentamaan siten, että ne erottuvat selkeästi maastosta, jotta ohikulkeva käyttäjä ei päädy heittoradalle. Heittoalustojen tulee olla tasaisia ja turvallisia käyttää. Alustalla olevat kompastumisriskit poistetaan. Esteetön näkyvyys heittopaikalta heittosuuntaan pyritään varmistamaan. Maalikorit sijoitetaan sellaisiin paikkoihin, joissa maalikorin ohi suuntautuva heitto ei aiheuta vaaraa alueen muille käyttäjille tai ympäristölle.

3.7 Peli- ja luistinkentät

Pelientällä tarkoitetaan tässä asiakirjassa hiekka-, sora tai tekonurmipintaista yleiskenttää kunnan yleisillä alueilla. Luistinkenttä poikkeaa pelikentästä lähinnä siten, että sitä jäädytetään talvella. Pelikentillä on pelimaaleja, jotka ovat ensisijaisesti valmistettu jalkapallon pelaamista varten. Kentillä olevien pelimaalien ulkomitat ja materiaalit voivat vaihdella.

Luistinkentällä on myös jääkiekkokaukalo. Jääkiekkokaukalo muodostuu kulmistaan pyöristetyistä laidoista ja sisäpuolisen alueen alustana on jää. Kaukalon tavallisesti puiset reunat ovat vähän yli metrin korkuiset. Luistinkentälle tuodaan talveksi jääkiekkomaalit. Jääkiekkomaali on nimensä mukaisesti maali, joka on ensisijaisesti jääkiekon pelaamista varten.

3.7.1 Peli- ja luistinkenttien riskinarviointi

Talviaika

Talviaikana luistinkenttien käyttöön liittyvät riskit voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään, kentän käyttäjille ja sen ulkopuolella oleville henkilöille sekä omaisuudelle kohdistuviin riskeihin. Luistinkentillä tapahtuu puutteellisesta luistelutaidosta johtuvia kaatumisia ja törmäämisiä. Pelivälineitä voidaan myös laukoa toisia pelaajia kohti vahingossa tai tahallaan. Nämä ovat riskejä, joihin kentän ylläpitäjä ei käytännössä voi varautua eikä näitä riskejä ehkäistä.

Riskejä aiheuttaa tyypillisesti myös huono jään kunto sekä pelivälineen karkaaminen (laukominen) kentän ulkopuolelle. Myös heikkokuntoiset maalit sekä kaukaloilla päätyrakenteet voivat päästää lauottavia kiekkoja lävitseen. Edellisten lisäksi, myös revenneet maalirakenteet sekä erittäin helposti kaatuvat maalit voivat aiheuttaa vahinkoa käyttäjille. Erityisesti kentän hoitoon liittyen jääkiekko-

maalit voidaan laittaa kaltevalle pinnalle tai lumipenkan päälle, jolloin ne voivat helposti kaatua käyttäjien päälle. Heikko tai olematon valaistus lisää kaatumisia heikkokuntoisella jäällä ja voi heikentää muiden käyttäjien huomioimista. Nämä ovat seikkoja, joihin kentän ylläpitäjä voi osaltaan vaikuttaa.

Kesäaika

Kesäaikana pelikenttien riskit ovat saman tyyppisiä kuin talvella, mutta pääsääntöisesti lievempiä. Hyvin epätasainen tai muutoin heikko pelialusta voi aiheuttaa tahattomia kaatumisia tai pelivälineen kimpoamisia ei haluttuun suuntaan kentän ulkopuolelle. Pelivälineitä ovat esimerkiksi pesäpallo ja jalkapallo. Pelivälineen karkaaminen kentän ulkopuolelle on vaarallista silloin, kun kentän lähellä on esimerkiksi kulkuväylä, jolle lapsi tai nuori juoksee palloa hakemaan, jolloin voi aiheutua vaaratilanne kuten yhteentörmäys ajoneuvon kanssa.

Jääkiekkomaalit ovat tyypillisesti hyvin helposti kaatuvia ja kesäksi kentälle jäädessään ja kaatuessaan voivat aiheuttaa vahinkoa käyttäjille. Myös iso osa jalkapallomaaleista on kaatumisherkkyydeltään vajavaisia vuonna 2018 voimaan tulleeseen eurooppalaiseen turvallisuusstandardiin EN 16579 vaatimukseen nähden. Pelimaaleissa esiintyy myös rikkoutuneiden rakenteiden vuoksi muun muassa raapaisupäitä ja revenneitä verkkoja. Osa pelimaaleista on tyypillisesti rungon kiinnitysratkaisultaan sellaisia, että maalin orsi voi pudota pelitilanteessa osittain alas.

3.7.2 Peli- ja luistinkenttien onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen

Isoilla kentillä luistelu- ja pelialueet kannattaa mahdollisuuksien mukaan erottaa selvästi toisistaan. Maalit asennetaan sellaisiin kohtiin, että karkaava peliväline ei helposti suuntaudu muiden pelaajien, luistelijoiden tai ohikulkijoiden päälle. Tosin maalien sijoitteluun voidaan vaikuttaa vain rajallisesti käyttäjien siirtäessä maaleja haluamaansa paikkoihin. Jääkiekkomaalit viedään pois kentiltä kesäaikana ja talviajaksi kentillä olevat kesäajan pelimaalit viedään pois tai siirretään kentän sivuun ja lukitaan.

Jään pitäminen kelpolisessa kunnossa riittävän usein tapahtuvalla jäädytyksellä ja aurauksella vähentää luistellessa tapahtuvia kaatumisia. Jäädyttäminen ja etenkin auraaminen ajoitetaan mahdollisuuksien mukaan ajankohtaan, jolloin kentällä on mahdollisimman vähän käyttäjiä. Kentän auraus tulee keskeyttää, mikäli käyttäjät eivät tunnu aurausta väistävän. Jäädytyksen yhteydessä kentällä mahdollisesti olevat pelimaalit siirretään jäädytettävältä alueelta pois siten, että käyttäjien on helppoa ja turvallista ottaa ne uudelleen käyttöön.

Kulkuväylien aurauksessa ja liukkaudentorjunnassa pyritään siihen, että kulkuväylä on turvallinen varusteiden vaihtoon tarkoitetulle penkille asti. Penkit pyritään asentamaan kiinteästi tai kiinnittämään siten, ettei niitä voida siirtää sellaiseen paikkaan, jossa ne aiheuttavat vaaraa.

Kesäkenttien maalien tulee olla rakenteeltaan sellaisia, ettei niiden orsi voi pudota. Verkkorakenteina valitaan sellaisia verkkoja, jotka eivät ole helposti kiipeiltävissä, sopiva silmäkoko on alle 50x50mm. Verkon materiaalin tulee olla hyvin sään ja kulutuksen kestävää esimerkiksi nailonia. Teräsverkkoja ei suositeta, koska ne

tekevät maaleista merkittävän raskaita ja aiheuttavat muoviverkkoihin verrattuna suurempaa vaaraa hajotessaan. Kunnossapitotöiden aikana tulee olla huolellinen maalien koneellisissa nostoissa. Nostotöiden aikana maaleihin ei saa aiheutua sellaisia vaurioita, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai heikentää maalien kestävyyttä.

Hankittavissa maaleissa tulee olla CE-merkintä ja valmistajan osoitus standardin määrittämän vetotestin kestävydestä. Ensisijaisesti suositetaan sellaisia maaleja, jotka eivät tarvitse lisäpainoja tai kiinnitystä. Olemassa olevan maalikannan turvallisuuden parantamiseksi testataan vuoden 2023 aikana riskintorjuntana maalien kiinnittämistä kiinteisiin rakenteisiin. Maali voidaan kiinnittää esimerkiksi pelikentän reunalla olevaan aitaan ketjulla, jolloin päälle kaatuminen ei ole vaarallista. Tehdään myös suunnitelma lisäpainoratkaisuista ja niiden testaamisesta vuodelle 2024.

4 Toimintapaikkojen tarkastaminen ja huolto

Kunnossapidon suunnittelu ja ohjeistus ovat keskeinen osa turvallisuustyötä. Toimintapaikkojen kokonaisturvallisuus lisääntyy, kun toimenpiteet on ohjeistettu ja aikataulutettu sekä vastuut määritetty. Kunnossapitoon kuuluvat olennaisina osina kohteiden tarkastukset ja huollot sekä näihin liittyvä dokumentointi ja tiedonkulku.

4.1 Laatu

Toimintapaikkojen kunnossapidon laadun tulee jatkuvasti olla sellainen, että turvallisuusriskit minimoidaan. Säännölliset tarkastukset ja huollot ovat kunnossapidon perusta. Etenkin talvikauden jälkeen kohteet tulee tarkastaa erityisen huolellisesti.

4.2 Toimintapaikkojen tarkastaminen

Useimmille tämän asiakirjan toimintapaikoille on olemassa turvallisuusstandardit pois lukien frisbeegolf-radat. Niiden mukaan toimintapaikoilla tulee suorittaa kolmen tason tarkastuksia: vuositarkastuksia, toimintatarkastuksia sekä rutiininomaisia silmämääräisiä tarkastuksia. Lisäksi kohteen käyttöönoton yhteydessä tulee suorittaa käyttöönototarkastus. Tämä toimintamalli otetaan käyttöön kaikilla tämän asiakirjan piirissä olevilla toimintapaikoilla.

Tarkastustoiminnassa oleellista on se, että siinä tiedostetaan ja tarkastetaan paitsi kaiken ikäisten välineiden ja rakenteiden mahdolliset puutteet myös kaikki muutkin kohteen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät. Kohteen kokonaisturvallisuustaso on paljon muutakin kuin sen välineistön tai rakenteiden kuntoa. Tärkeää on arvioida erilaisten vaarojen riskitaso ja sen kautta aikatauluttaa niiden korjaukset.

4.2.1 Käyttöönototarkastus

Uutta leikki- tai lähiliikuntapaikkaa ei oteta käyttöön ennen käyttöönototarkastusta. Tarkastus tehdään myös yksittäisiä välineitä vaihdettaessa asennuksen jälkeen. Tarkastuksessa varmistetaan paikan yleinen turvallisuus, välineiden ohjeiden

mukainen asennus sekä muut turvallisuuteen liittyvät seikat, kuten turva-alustat ja -etäisyydet.

Käyttöönotto- ja vuositarkastukset voi tehdä vain ulkoleikkipaikkojen peruskurssin suorittanut henkilö tai riittävät pätevydet omaava ulkopuolinen taho.

Tarkastuksesta laaditaan pöytäkirja, joka merkitään huolto-ohjelmaan.

4.2.2 Vuositarkastus

Vuositarkastuksessa selvitetään välineiden, perustusten ja turva-alustojen kokonaisturvallisuustaso. Tarkastuksesta tallennetaan tarkastusmuistio ja korjaussuunnitelma huolto-ohjelmaan. Riskiarvioinnin perusteella tehdään tarvittavat korjaukset, selvitetään niiden kiireellisyysjärjestys sekä mahdolliset välineiden poistot. Vuositarkastus tehdään kerran vuodessa keväällä, heti maan sulettua siinä määrin, että turva-alusta ja leikkivälineiden perustukset voidaan tarkistaa. Vuositarkastuksen suorittaa teknisten palvelujen kunnossapidon esimies.

4.2.3 Toiminnallinen tarkastus

Tarkastuksessa todetaan välineiden toiminnallinen kaksi kertaa vuodessa. Tarkastuksen tekee oma koulutuksen saanut henkilökunta tai pätevyden omaava ulkopuolinen taho. Puutteet korjataan riskiarvioinnin mukaan. Tarkastus kirjataan huolto-ohjelmaan.

4.2.4 Silmämääräinen tarkastus

Rutiininomainen tarkastus tehdään kerran viikossa tavanomaisten kunnossapitotöiden ohessa kulumisesta, sääolosuhteista tai ilkevälistä johtuviin vikoihin. Tarkastuksen tekee tehtävään perehdytetty kunnossapitotyöntekijä, jonka vastuulla paikan viikkohuolto kulloinkin on. Tarkastuksessa kiinnitetään huomio alueen yleissiisteyteen, roska-astioiden tyhjentämiseen sekä välineiden eheyteen ja toimivuuteen.

4.3 Huollot

Tarkastusten lisäksi toimintapaikoilla tulee suorittaa säännöllistä huoltoa, joka sisältää ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä välineiden ja rakenteiden turvallisuuden ja toimivuuden säilyttämiseksi.

Toimintatarkastusten ja vuositarkastusten yhteydessä tehdään leikkipaikoilla seuraavia huoltoja:

- ruuvien kiristys
- ulkonevien naulojen sisään lyöminen
- puuttuvien muovitulppien asentaminen
- keinut
  - istuimen ja/tai ketjujen vaihto tarvittaessa
  - kuluneiden sakkeleiden vaihto

Viikoittain tehdään seuraavia huoltoja / toimenpiteitä:

- turva-alustat
  - kumialustan harjaus
  - turvahiekan tasoittaminen
- välineiden turva-alueille kuulumattoman irtomateriaalin poisto
- rikkinäisten osien poisto, ellei se aiheuta vaaraa käyttäjälle

Muita säännöllisiä huoltotoimenpiteitä ovat mm:

- kiinnittimien kiristys ja tarvittaessa vaihto
- kuluneiden tai viallisten osien vaihto
- hitsaus tai hitsien korjaus
- iskua vaimentavien alustojen huolto
- laakereiden voitelu
- irtonaisen putoamisalustamateriaalin lisääminen
- pintojen huoltomaalaus ja käsittely
- sadevesikaivojen tarkastus ja tarvittaessa tyhjennyksen tilaus

Näitä edellä mainittuja huoltotoimenpiteitä sovelletaan leikkipaikkojen lisäksi myös kaikkiin muihin toimintapaikkoihin.

Huoltotoimenpiteitä tekevät kunnan tekniset palvelut, ulkopuoliset palveluntarjoajat ja leikkipaikkojen tarkastajat. Välineen yksittäisten osien muutokset tai rakenteelliset muutokset, jotka voivat oleellisesti vaikuttaa välineen turvallisuutta heikentävästi, tulee toteuttaa vasta kun asiasta on keskusteltu valmistajan tai muun asiantuntijan kanssa.

4.4 Korjaukset

Periaatteena on, että toimintapaikkojen tarkastuksissa havaitut puutteet korjataan mahdollisuuksien mukaan heti tarkastuksen yhteydessä. Erityisesti kiireelliset, vaaraa aiheuttavat viat korjataan heti. Mikäli vikoja ei saada heti korjattua, ne kirjataan ylös ja toteutetaan myöhemmin. Tarvittaessa väline tai rakenne asetetaan käyttökieltoon tarkoitukseen soveltuvalla tavalla, vähintään varoitusnauhalla tai suoja-aidalla, toiminto sulkemalla tai kokonaan väline tai rakenne poistamalla. Käyttökieltoa tehostetaan käyttökieltokyltillä. Korjauksista sovitaan tarkastusten jälkeen yhdessä tilaajan kanssa.

Korjaukset aikataulutetaan ja vastuutetaan siten, että kaikki vakavimmat vakavan onnettomuuden riskit korjataan ensin. Kaikkia välineitä ei voida korjata samanaikaisesti eikä kaikkia puutteellisia välineitä ole mahdollista vaihtaa uusiin. Vaarallisesti viallinen väline eristetään käytöstä, kunnes vika on korjattu. Välineiden poistoista sovitaan tilaajan kanssa. Korjaustoimenpiteitä tekevät pääasiassa kunnan tekniset palvelut. Laitosmiesten tulee informoida teknistä hallintoa, mikäli sovittuja korjauksia ei saada tehtyä sovittun aikataulun tai laajuuden mukaisesti.

Korjaukset, jotka kuluvat välineiden takuun piiriin, sovitaan suoraan välinetoimittajien kanssa.

4.5 Talviajan toimenpiteet

Toimipaikoista talvella aktiivisesti kunnossapidetään luistinkenttää. Muilla toimipaikoilla ei tehdä säännöllistä kunnossapitoa talviolosuhteiden aikana. Ulkokuntoilupaidoilla ja frisbeegolfradoilla talviajan käyttäjät ovat pääsääntöisesti nuorisoa ja aikuisia. Heidän riskinarviointikyky nsä laitteiden ja ratojen suhteen on parempi kuin varhaisnuorison ja lasten. Näiden toimintapaikkojen talviajan hoito olisi erittäin työllistävää ja käyttömääriin nähden epätarkoituksenmukaista.

4.6 Tarkastusten ja huoltotoimenpiteiden kirjaaminen

Tarkastukset ja huoltokuitit tehdään suoraan Leili- leikki- ja liikuntapaikkojen hallintajärjestelmään. Sovelluksen kattavuus:

- Laitekanta leikkipaikoittain
- Laitteen kuvat ja tekniset tiedot
- Huoltohistoria
- Turvatarkastusraportit
- Eri laisten dokumenttien hallinta

Järjestelmään merkitään erikseen yksittäisten välineiden ja varusteiden tarkastustieto sekä yleiset havainnot toimintapaikasta.

5 Vaara- ja vahinkotilanteiden käsittely

5.1 Onnettomuuskirjanpito

Kaikki onnettomuudet ja vähältä piti –tilanteet kirjataan mahdollisimman tarkasti. Tietoon tulleet tilanteet ohjataan vastuuhenkilölle, joka koostaa kaikki tapahtumat toimenpiteitä varten. Mahdollinen onnettomuusraportti laaditaan tarvittaessa erikseen poliisia varten.

5.2 Onnettomuuksien tiedottaminen viranomaisille

Tilaaan harkinnan mukaan vakavat vahingot ja lähetä piti –tilanteet ilmoitetaan Tukesiin. Vakavimmista leikkivälineissä sattuneista onnettomuuksista tai läheltä piti –tilanteista tulee toimittaa tieto myös välinevalmistajalle.

6 Tiedottaminen käyttäjille ja käyttäjäpalaute

6.1 Yleistä

Jokaiselta toimintapaikalta tulee löytyä keskeiseltä paikalta vähintään yksi infotaulu, jossa mainitaan seuraavat yleistiedot toimintapaikkatyypistä riippumatta:

- Kohteen pelastusosoite (jos virallista ei ole, luodaan selväkielinen opastava osoite)
- Yleinen hätänumero
- Kunnossapitäjän yhteystiedot

- Ilmoitus siitä, jos/kun paikalla ei ole talvikunnossapitoa (*Tämä käytäntö tullaan leikkipaikkojen lisäksi ottamaan käyttöön soveltuvin osin kaikilla tämän asiakirjan toimintapaikoilla*).

Infotaulumalleja säilytetään Kihniön kunnan teknisen osaston verkkoasemalla. Vuoden 2024 aikana toteutetaan infotaulu-uudistus. Infotauluista on tavoitteena saada mahdollisimman visuaalisia ja ne toteutetaan A3 -kokoisina.

Kuluttajaturvallisuuslaki velvoittaa toiminnanharjoittajaa informoimaan kuluttajaa muun muassa niistä palveluun liittyvistä vaaroista, joita käyttäjän on vaikea havaita. Koska kaikki tämän asiakirjan toimintapaikat ovat valvomattomia, on tällaiset tiedot annettava kohteen infotauluissa ja annettavat tiedot harkitaan toimintapaikkakohtaisesti.

6.2 Leikkipaikat

Jokaiselle leikkipaikalle on sijoitettu vähintään yksi infotaulu. Koska leikkipaikoilla ei yleensä ole omaa osoitetta, tulee infotaulussa olla ilmoitettuna lähin katu- tai tiennumero, jonka soittaja voi ilmoittaa hätäkeskukselle.

Leikkipaikoilla infotaulun erikoistietona ovat muun muassa lasten saattajien varoittaminen siitä, etteivät he nosta lasta leikkivälineeseen, johon lapsi ei itse vielä taitojensa puolesta pääse (keinua lukuun ottamatta). Toinen varoittamisen aihe on, että pyöräilykypärää ei käytetä välineissä, joissa voi jäädä kiinni pyöräilykypärästä.

6.3 Skeittipaikat

Skeittipaikalla tulee olla infotaulu, jossa esitetään yleistietojen lisäksi seuraavat asiat:

- Alue on varattu rullalautailijoiden, potkulautailijoiden, rullaluistelijoiden ja BMX-pyöräilijöiden käyttöön
- Asianmukaisten turvavarusteiden käyttö (esim. kypärä, polvi- ja kyynärsuojat) on suositeltavaa
- Tämä paikka ei ole leikkipaikka, käyttöä suositellaan vain yli 8-vuotiaille
- Tavallisten polkupyörien, moottoroitujen urheiluvälineiden ja lelujen käyttö on kielletty
- Huomioi muut käyttäjät, erityisesti pienet lapset
- Rullauspinnat ja skeittielementit eivät ole odotuspaikkoja ja ne tulee olla käytettäviä
- Paikkaa ei tule käyttää sateella, jäisenä eikä talvella. Alueella ei ole talvikunnossapitoa
- Käyttöaika (7–22), päihteidenkäyttökielto, ”Pidetään paikat siistinä” – huomautus
- Alueen kunnossapitäjä poistaa kaikki käyttäjien itse tuomat välineet ja rakenteet pois skeittipaikalta

6.2 Ulkokuntoilupaidat

Ulkokuntoilupaidalla tulee olla infotaulu, jossa mainitaan vähintään seuraavat asiat:

- Laitteet on tarkoitettu yli 140 cm nuorille ja aikuisille

- Laitekohtaiset harjoitteluohjeet on luettava ja ohjeiden mukaan on toimittava
- Ennen harjoittelun aloittamista on varmistettava, ettei terveydentila rajoita harjoittelua
- Liian voimakasta harjoittelua vältettävä

Lisäksi jokaisessa välineessä tai sen yhteydessä tulee olla selvästi ja pysyvästi seuraavat tiedot:

- Harjoitteluohjeet kuvineen
- Laitteen päätoiminnot
- Turvallisuustietoa, tarpeen mukaan
- Suurin sallittu käyttäjäpaino, jos tarpeen

6.5 Frisbeegolf -radat

Frisbeegolf -radoille hyviä ohjeita radan aloituspisteessä ovat Suomen Frisbeegolfliiton tuottamat ohjeet:

- Olet vastuussa heittämästäsi kiekosta.
- Varmista, ettei edessä ole ihmistä, kun heität. Älä siis heitä, mikäli väylällä tai sen läheisyydessä on ihmisiä. Anna edeltävälle ryhmälle pelirauha.
- Ota huomioon muut alueella liikkujat. He eivät välttämättä tiedä olevansa väylällä. Tarvittaessa voit kohteliaasti pyytää heitä väistämään, mutta muista että heillä on yhtäläinen oikeus liikkua alueella.
- Myös pelikavereille ja läheisillä väylillä pelaaville on suotava pelirauha. Vältä turhaa melua ja liikehdintää toisen keskittyessä heittoonsa.
- Jätä rata hyvään kuntoon myös seuraaville. Sen minkä kannat mukanas luontoon, jaksat myös tuoda takaisin – ethän jätä roskia maastoon.
- Radoilla on tarkoituksella esteitä. Jätä niin kasvit kuin ihmisen tekemät esteet rauhaan.
- Mikäli takaa tulee huomattavasti nopeammin pelaava ryhmä, heidät on kohteliasta päästää ohitse. Jos taas itse olet ripeämmin pelaavassa ryhmässä, voit ystävällisesti kysyä, voisitteko mennä hitaamman ryhmän ohitse.
- Palauta radoilta löytämäsi kiekot löytölaatikkoon tai omistajilleen.

6.6 Peli- ja luistinkentät

Jokaiselle peli- ja luistinkentälle on sijoitettu vähintään yksi infotaulu. Koska peli- ja luistinkentillä ei yleensä ole omaa osoitetta, tulee infotaulussa olla ilmoitettuna lähin katu- tai tiennumero, jonka soittaja voi ilmoittaa hätäkeskukselle.

Peli- ja luistinkenttien infotaulun erikoistietona kerrotaan kentän talvijäädytyksestä, muiden käyttäjien huomioimisesta ja varovaisuudesta pelivälineitä käytettäessä. Jos kenttä ei sovellu tiettyjen pelien kuten esimerkiksi pesäpallon tai talvella jääkiekon pelaamiseen turvallisesti, kerrotaan infotaulussa myös tästä.

6.7 Käyttäjäpalaute

Palautetta tästä asiakirjasta tai muusta toimintapaikkoihin liittyvästä asiasta voi antaa kunnan verkkosivulla olevalla palautelomakkeella <https://www.kihnio.fi/palaute>

Sähköpostilla tai soittaen palautettava voi antaa kihnio@kihnio.fi tai soittamalla numeroon 044 754 1243.

Tämä numero löytyy myös kaikkien toimintapaikkojen infotauluista.